

Stichting *Vrij*

JAARVERSLAG 2019

Stichting Vrijwillige Hulpverlening aan
Gedetineerden en Ex-gedetineerden

Voorwoord

Voor ons ligt het jaarverslag van de STICHTING VRIJ over het jaar 2019.

Ook in 2019 is er door de inzet van onze vrijwillig(st)ers, de staf en het bestuur van Stichting Vrij het nodige werk verzet voor gedetineerden en (ex)gedetineerden. Door de reductie van taken en de hoge werkdruk bij de reclassering en de Penitentiaire Inrichtingen, waardoor zij allerlei werkzaamheden niet meer kunnen doen, wordt er geregeld een beroep gedaan op Stichting Vrij.

Net als vorige jaren werd een beroep gedaan op de inzet, motivatie en deskundigheid van al onze medewerker(-st)ers, stagiaires en vrijwilligers. Dit legt een grote verantwoordelijkheid op de schouders van een ideële vrijwilligersorganisatie als Stichting Vrij. Met volle inzet zal onze stichting ook in het nieuwe jaar haar humanitaire werk voortzetten.

Natuurlijk is de subsidie van, en een goede samenwerking met, het Ministerie van Justitie onmisbaar. Dit afgelopen jaar deden wij dan ook een beroep op het beschikbare budget, met name om de continuïteit te waarborgen.

Met dit jaarverslag hopen wij u een goede indruk te kunnen geven van het reilen en zeilen van Stichting Vrij gedurende het afgelopen jaar.

Bestuur STICHTING VRIJ, februari 2019

Inhoud

Voorwoord	2
Hoofdstuk 1 Stichting Vrij	4
1.1 Het Begin	4
1.2 Doelstellingen Stichting Vrij	4
Hoofdstuk 2 De Organisatie	6
2.1 De kerngroep bezetting en vergaderfrequentie	6
2.2 Het bestuur	6
2.3 De medewerkers	6
2.4 Samenwerking	7
Hoofdstuk 3 De staf, de vrijwilligers ende taken	8
3.1 Taken van de staf	8
3.2 Voorwaarden voor de taken	9
Hoofdstuk 4 Cijfers 2019	10
4.1 Taalproblemen	10
4.2 De bezoekaanvragen	10
4.3 Penitentiaire Inrichtingen	12
4.4 Bezoek op kantoor	12
4.5 Klussen	13
Hoofdstuk 5 Vrijwilligers	14
5.1 Achtergronden vrijwilligers	14
5.2 Vrijwilligersbijeenkomsten	14
5.3 Schematisch overzicht	14
Hoofdstuk 6 Ontwikkelingen binnen de stichting	15
6.1 Penitentiaire Inrichtingen	15
6.2 Voorlichting	15
6.3 Wordt Vervolgd	16

Hoofdstuk 1 Stichting Vrij

1.1 Het Begin

Stichting Vrij is ontstaan op initiatief van de Verenigde Reclasseringsinstellingen. Binnen de reclassering, waar in de zeventiger jaren voor het overgrote deel betaalde hulpverleners werkzaam waren, vroeg men zich af of het niet wenselijk was meer vrijwilligers in te schakelen om gedetineerden te bezoeken. Vanaf het moment dat er gevangenen werden gebouwd werd immers het bezoeken van en hulp verlenen aan gedetineerden al door vrijwilliger(ster)s gedaan. Vanuit godsdienstige en humanitaire motieven waren er diverse organisaties die zich over het lot van gedetineerden ontfermden. Dat waren vooral de kerkgenootschappen. Maar, zoals zo vaak, werd dit particuliere initiatief door de overheid overgenomen vanwege de beheersbaarheid. De vele 'reclasseringsinstellingen' werden samengevoegd en de hulpverleners kwamen in dienst van Justitie. De reclassering werd een erkende en professionele organisatie die uitstekend binnen het gevangenisstelsel paste. Daar kwam nog bij dat de reclassering bepaalde werkzaamheden voor Justitie ging verrichten, zoals het schrijven van voorlichtingsrapporten voor de rechter. Aldus werd de reclassering een typisch professionele organisatie.

In 1974 ontstond bij de reclassering de gedachte om weer vrijwilligers bij het werk te betrekken. Na een televisie uitzending, waarin een oproep werd gedaan aan vrijwilligers die zich voor gedetineerden wilden inzetten, meldden vanuit de regio Amsterdam zo'n 120 mensen zich aan. Zij werden voor 17 januari 1975 uitgenodigd om eens te komen praten. Uit de ongeveer zeventig belangstellenden werden vijf mensen gezocht om een organisatie op poten te zetten. Op dat moment trok de reclassering zich terug, omdat ze van mening was dat er nu een onafhankelijke organisatie van vrijwilligers kon worden opgericht.

In de loop van 1975 werden gesprekken gevoerd met alle belangstellenden en officiële instanties. Vervolgens werd aan het eind van dat jaar met zo'n vijftig vrijwilligers gestart. Op 10 februari 1976 kreeg de organisatie een officiële status in de vorm van een stichting: "**Stichting Vrijwillige Hulpverlening aan gedetineerden en ex-gedetineerden**", vanwege praktische redenen ook wel Stichting VRIJ genoemd.

1.2 Doelstellingen Stichting Vrij

Volgens de statuten kent Stichting Vrij twee doelstellingen:

- 1.) Het behartigen van de belangen van hen die op enigerlei wijze in aanraking zijn of zijn geweest met Justitie. Dit komt neer op het bezoeken van gedetineerden door de vrijwillig(ster)s, hulpverlening door stafleden in Huizen van Bewaring of Gevangenen en daarbuiten aan ex-gedetineerden. Hierbij kan gedacht worden aan het bieden van praktische hulp bij huisvesting, financiën, werk en studie, het geven van voorlichting en informatie.
- 2.) Het op gang brengen van en meewerken aan processen in de samenleving die de verbetering van de hulpverlening aan en de positie van gedetineerden en ex-gedetineerden voor ogen staan. Hierbij valt te denken aan het in stand houden en verbeteren van de rechtspositie van gedetineerden, het bewerkstelligen van een mentaliteitsverandering binnen de samenleving, c.q. het bestrijden van vooroordelen, door het geven van uitgebreide informatie en voorlichting. Ook het signaleren van onrechtvaardigheden en het voeren van acties tegen misstanden in de penitentiaire inrichtingen behoort tot de taken van Stichting Vrij.

Stichting Vrij tracht dit doel te verwezenlijken door:

- 1.) Het openstellen van het kantoor. Ex-gedetineerden en gedetineerden kunnen altijd bij ons terecht met allerlei vragen tijdens kantooruren. Dit kan telefonisch, maar ook door middel van een bezoek aan ons pand.
- 2.) Het inschakelen van vrijwilligers bij de directe hulpverlening. Dit komt neer op het bezoeken van gedetineerden, het doen van klussen en het bijstaan in allerlei praktische en schriftelijke procedures, zowel in het gevangeniswezen als daarbuiten.
- 3.) Het aanwijzen van lacunes met betrekking tot de problematiek van gedetineerden en ex-gedetineerden, alsmede het naar vermogen van de Stichting invullen van de leemtes.
- 4.) Het onderhouden van contacten met diverse instellingen en groeperingen die werkzaam zijn op het gebied van strafrechtspleging.
- 5.) Het geven van voorlichting en informatie aan belangstellende derden.

Hoofdstuk 2 De Organisatie

2.1 De kerngroep bezetting en vergaderfrequentie

Het hoogste besluitvormende orgaan binnen Stichting Vrij is het bestuur. Hierin hebben zitting de penningmeester en overige bestuursleden. Naast de bestuursleden is de directeur van SurAnt aanwezig. Minimaal 1 x per jaar schuift de coördinator van Stichting Vrij aan. De bestuursleden rouleren het voorzitterschap tijdens de vergaderingen. Elke 6-8 weken is er een kerngroep vergadering. Het bestuur bestaat op dit moment uit zes leden.

2.2 Het bestuur

Het voorzitterschap wordt bij toerbeurt vervuld door een der bestuursleden. Het bestuur bestaat uit:

- **Chris Gort, penningmeester**
- **Jan Vonk, bestuurslid**
- **mr. Hardy Meijer, bestuurslid**
- **mr. Wim Valk, bestuurslid**
- **Peter Jans, bestuurslid**
- **mr. Patrick Bean, bestuurslid**

Mevr. mr. Hardy Meijer en dhr. Peter Jans zijn in 2019 toegetreden tot het bestuur.

Het bestuur vormt in nauwe samenspraak met de staf en andere betrokkene het beleid van de stichting, uiteraard binnen de doelstellingen van de Stichting.

2.3 De medewerkers (staf) de coördinator en medewerkers

De kern van de organisatie bestaat uit de vrijwilligers. Zij vormen de basis van de organisatie. De vrijwilligers worden ondersteund door de coördinator en de stagiaires.

De coördinator van de Stichting Vrij heeft de leiding over de staf, die het beleid op korte termijn bepaalt en uitvoert.

De coördinator is Lahbib Haddaoui. Lahbib Haddaoui verricht deze rol reeds sinds 1 april 2008.

Vanaf medio 2016 worden de vrijwilligers, coördinator en stagiaires ondersteund door de directeur van Stichting Surant (zie 2.4. Samenwerking).

Er werken meestal drie tot vier stagiaires tegelijkertijd. Zij volgen de opleiding sociaal juridische dienstverlening of de opleiding sociale dienstverlening. Daarnaast maken wij natuurlijk dankbaar gebruik van vrijwilligers. De Stichting kan voor allerlei werkzaamheden een beroep doen op zo'n zestigtal vrijwilligers. Deze vrijwilligers houden zich voornamelijk bezig met het bezoeken van gedetineerden in Penitentiaire Inrichtingen. De statuten van Stichting VRIJ zijn in 2019 overeenkomstig de huidige wetgeving aangepast.

2.4 Samenwerking

Stichting VRIJ werkt intensief samen met de diverse Penitentiaire Inrichtingen en Forensische Psychiatrische Centra om het bezoek aan de gedetineerden en tbs-gestelden mogelijk te maken.

Stichting VRIJ is daarnaast aangesloten bij BONJO. BONJO staat voor Belangenoverleg Niet-Justitie-gebonden Organisaties. BONJO functioneert als een platform van en voor onafhankelijke vrijwilligersorganisaties en groepen, die zich, op wat voor manier dan ook, inzetten voor verdachten, veroordeelden, (ex-)gedetineerden en/of hun relaties. BONJO beoogt voor de gezamenlijke belangen op te komen en het onafhankelijke vrijwilligerswerk een serieuze plaats te verzekeren naast de activiteiten van reclassering en justitie.

Al vele jaren geeft Stichting VRIJ mede inhoud aan activiteiten en doelstellingen van BONJO. In 2015 zijn de onderhandelingen met SurAnt gestart over intensievere samenwerking.

SurAnt is een organisatie, die eveneens bijna volledig op vrijwilligers draait, met vestigingen in Amsterdam en Almere. SurAnt bemenst de binnen Re-Integratie Centra (RIC's)¹ binnen een aantal Penitentiaire Inrichtingen en heeft inmiddels ook een aantal buiten RIC's opgestart (in Amsterdam en Utrecht). SurAnt heeft daarnaast ook nog onder andere het Klusloket.

SurAnt en Stichting Vrij hebben in 2016 elkaar gevonden in een meer intensieve samenwerking. Dit heeft er toe geleid dat er op bestuurlijk niveau meer samengewerkt zal gaan worden en dat ook de directeur van SurAnt een belangrijke rol heeft gekregen binnen het nog meer professionaliseren (met behoud van de identiteit en kracht van de vrijwilligers) van Stichting VRIJ.

Stichting VRIJ ontvangt subsidie van het Ministerie van Justitie. Daarnaast is Stichting VRIJ een ANBI-instelling.

---

¹Bij een RIC kunnen gedetineerden terecht met een hulpvraag op één van de vijf leefgebieden: gemeente, wonen, werk en inkomen, financiën, schulden en zorg. De gedetineerde kan zo zelf bijdragen aan het voorbereiden van een succesvolle terugkeer in de samenleving

Hoofdstuk 3

De staf, de vrijwilligers en de taken

3.1 Taken van de staf

De staf houdt zich bezig met de dagelijkse werkzaamheden van de Stichting.

- **Bezoeken aan gedetineerden in de penitentiaire inrichtingen**
De staf handelt alle binnenkomende bezoek- en klussenaanvragen af ten behoeve van gedetineerden, waaronder veel buitenlanders (aangehouden in Nederland maar zonder de Nederlandse nationaliteit). Zij krijgen niet of nauwelijks bezoek en ondersteuning van relaties of bekenden. De staf zoekt dan uit het bestand een geschikte vrijwilliger op die geregeld op 'sociaal' bezoek gaat. Ons werk op dit punt is thans goed bekend binnen de Penitentiaire Inrichtingen.

Bezoekaanvragen bereiken ons langs diverse kanalen. Als belangrijkste daarvan noemen we de casemanager van de instellingen/ Penitentiaire Inrichtingen. Verder bereiken ons aanvragen via de reclassering, bewaarders, advocaten, bureaus voor rechtshulp, geestelijke verzorging, politie, BONJO en medegedetineerden. Wij zetten ons er voor in om alle bezoekaanvragen te honoreren door middel van onze vrijwilligers en de stafleden van Stichting Vrij.

De stafleden van Stichting Vrij gaan eveneens bij gedetineerden op bezoek. Het betreft hier zogenaamde hulpverleningsbezoeken, waarbij een gedetineerde onze hulp inroept voor het oplossen van speciale problemen of vragen zoals bemiddeling bij huisvesting, vreemdelingenkwesties, contact met familie of het geven van voorlichting.

Ook na hun detentie zoeken mensen soms nog contact met de stichting. De deur van ons kantoor staat altijd open voor ex-gedetineerden. Sommigen komen langs voor een praatje en een kopje koffie. Anderen roepen onze hulp in bij het oplossen van problemen van uiteenlopende aard, bijvoorbeeld op het gebied van politie/ justitie, huisvesting, levensonderhoud, werk, verblijf en remigratie. Het is namelijk voor veel ex-gedetineerden erg moeilijk om na hun detentie opnieuw te integreren in de maatschappij.

- **Voorlichting**
Op aanvraag of op eigen initiatief wordt informatie en voorlichting gegeven over de Stichting aan belangstellende organisaties, instellingen en eventueel media. Hierbij moet vooral gedacht worden aan Penitentiaire inrichtingen, maatschappelijk werk en reclassering.
- **Vrijwilligers**
De staf draagt de zorg voor de werving, de begeleiding en het behoud van onze vrijwillig(st)ers. Tevens worden ongeveer vier keer per jaar themamiddagen voor onze vrijwilligers georganiseerd. Hierbij moet gedacht worden aan thema's zoals: voorlichting door een *ervaringsdeskundige* (iemand die zelf in aanraking is geweest met justitie), cultuur, huisvesting, verslaving, enzovoorts.

- Klussen

Grotendeels bestaan de klussen die door Stichting Vrij voor gedetineerden worden verricht uit het ophalen van kleding en persoonlijke eigendommen uit woningen, pensions, opvangcentra of bagagekluisen. Tevens vragen gedetineerden ons om kleding of schoeisel voor hen te kopen of te regelen via het Leger des Heils. Daarnaast komt het voor dat huisdieren verzorgd moeten worden of dat hun post wordt opgehaald. Bij al deze klussen dienen wij schriftelijk gemachtigd te zijn door de gedetineerde of door de reclasseringsmedewerker c.q. algemeen maatschappelijk werker.

- Signalering

De staf heeft tenslotte als belangrijke taak het kritisch volgen van, en in voorkomende gevallen het reageren op, ontwikkelingen binnen justitie, het gevangeniswezen en de aan justitie gebonden instellingen.

3.2 Voorwaarden voor de taken

- Overlegvormen

Stichting Vrij vergadert wekelijks met alle stafleden en stagiaires. Dit zijn stafvergaderingen. Hierin worden alles besproken wat van belang is voor het beleid op de korte termijn. Naast de stafvergadering is er een maandelijks kerngroepvergadering. Hieraan nemen alle stafleden en bestuursleden deel. Ook streeft de Stichting na om aanwezig te zijn bij de algemene vergaderingen van de vereniging BONJO. Daarvoor worden dan enkele bestuursleden c.q. stafleden gedelegeerd. Zij behartigen daar de belangen van de Stichting.

- Administratieve taken

Deze taak bestaat uit het verwerken van de post, het aannemen van de telefoon, het schrijven en verwerken van brieven, stukken en rapporten, het inwinnen van informatie per telefoon, het administreren van bezoek- en klussenaanvragen en mutaties in het vrijwilligersbestand, gegevensbeheer middels de computer en het bijhouden van het archief.

- Contacten met andere organisaties

Deze taak omvat het onderhouden van contacten met diverse instellingen en groeperingen die werkzaam zijn op het gebied van strafrechtspleging: penitentiaire inrichtingen, reclasseringsinstellingen, SurAnt, advocatuur, politie en justitie, vreemdelingendiensten, Leger des Heils, Exodus, Humanitas, Algemeen Maatschappelijk Werk, deurwaarders, enzovoorts. Contact met de stagebegeleiders van de opleidingsinstituten waar de stagiaires hun opleiding vormen vallen daar ook onder.

Hoofdstuk 4 Cijfers 2019

4.1 Taalproblemen

In de penitentiare inrichtingen in Noord Holland en Flevoland zitten verschillende mensen die niet of slecht Nederlands spreken. Stichting VRIJ heeft dan ook veel vrijwilligers die meerdere talen spreken. Hiermee waren wij in staat om praktisch alle bezoekaanvragen te honoreren. Op deze manier wordt voorkomen dat een gedetineerde enkele weken op zijn/haar bezoek moet wachten. De bezoeken worden dan ook hoog gewaardeerd en er ontstaat vaak een hechte vertrouwensband tussen gedetineerde en bezoeker.

4.2 De bezoekaanvragen

In het jaar 2019 hebben wij in totaal **84** nieuwe bezoekaanvragen gehad (zie onderstaand tabel 3). In bijna alle gevallen waren het langdurige contacten. Dit zijn meer aanvragen dan in 2017 (**64**), en ook meer dan in 2018 (**63**). Zie hiervoor respectievelijk tabel 2 en tabel 3. Een gedetineerde wordt meestal wekelijks bezocht in de penitentiare inrichting. Daarnaast hebben wij natuurlijk ook nog vele lopende bezoeken en diverse bezoeken van praktische aard voor directe hulpverlening, al dan niet, samen met een maatschappelijk werk(st)er van de desbetreffende inrichting.

Voor een bezoek moet al gauw een dagdeel gerekend worden. Het komt echter ook regelmatig voor dat een gedetineerde wordt overgeplaatst naar een andere inrichting en dat, vooral na langdurige contacten, de vrijwilliger de gedetineerde daar ook bezoekt. Een bezoek kan dan wel een hele dag in beslag nemen. Zo'n 90% van deze contacten betreft bezoeken door onze vrijwilligers en 10% betreft hulpverleningsgesprekken door onze stafleden.

Land van Herkomst	Nieuwe bezoekaanvragen
Nederland	43
Marokko	6
Turkije	3
Frankrijk	1
Suriname	1
Spanje	1
Somalië	2
Afghanistan	1
Iran	1
Curaçao/ Antillen	1
Roemenië	1
Letland	1
Slowakije	1
Polen	1
TOTAAL	64

Tabel 1: aanvragen bezoeken naar land van herkomst gedetineerde in 2017

Land van Herkomst	Nieuwe bezoekaanvragen
Nederland	38
Marokko	8
Turkije	3
Frankrijk	1
Suriname	2
Spanje	2
Italia	2
Bosnië	3
Afghanistan	0
Iran	1
Curaçao/ Antillen	1
Roemenië	0
Letland	1
Slowakije	0
Polen	1
TOTAAL	63

Tabel 2: aanvragen bezoeken naar land van herkomst gedetineerde in 2018

Land van Herkomst	Nieuwe bezoekaanvragen
Nederland	67
Marokko	5
Turkije	2
Frankrijk	0
Suriname	1
Spanje	2
Italia	0
Somalië	1
Nigeria	1
Irak	2
Curaçao/ Antillen	0
Portugal/Angola	1
Letland	1
Slowakije	0
Polen	1
TOTAAL	84

Tabel 3: aanvragen bezoeken naar land van herkomst gedetineerde in 2019

Alle nieuwe bezoekaanvragen konden worden gehonoreerd.

4.3 Penitentiare Inrichtingen

Bezoekaanvragen komen nu vooral vanuit de justitiële inrichting Zaanstad en instellingen of klinieken uit het gehele land. Oorspronkelijk was er een intensieve samenwerking met verschillende inrichtingen in Amsterdam. Na sluiting van deze instellingen werkt De Stichting landelijk, dit vraagt echter wel veel tijd en reisafstand van onze vrijwilligers. De laatste jaren zien we het aantal bezoeken in de Forensische Behandelcentra toenemen. In 2019 waren 5 van de 79 nieuwe bezoeken binnen deze centra.

Een bezoek is gemiddeld één keer per week. Op jaarbasis gaat het in totaal om circa 2000 bezoeken, die de vrijwilligers tezamen doen. Een bezoek kost een vrijwilliger, inclusief reistijd, circa 4 uur per keer.

Penitentiare Inrichting	Aantal nieuwe bezoekers	For. Behandelcentra	Aantal nieuwe bezoekers
JC Zaanstad	38	FPC Van der Hoevenkliniek	1
PI Vught	1	LPZ Zeeland (Brabant)	0
PI Heerhugowaard	2	Woenselse Poort	0
PI Zwolle	2	FPC Rooyse Wissel	1
PI Nieuwegein	6	Pieter Baan Centrum	0
PI Alphen aan de Rijn	6	Inforsa Amsterdam	0
DC Schiphol	3	FPC Mesdag	0
PI Krimpen aan de IJssel	3	FPC Kijvelanden	1
PI Lelystad	3	Hoeve Boschoord	0
DC Rotterdam	3	GGZ de Hoop Dordrecht	0
PI Scheveningen	2	CTP Veldzicht	1
PI Sittard	1	AZC Schalkhaar	1
PI Roermond	1		
PI Marwei	0		
PI Nieuwersluis	2		
PI Den Haag	3		
PI Grave	1		
PI ter Apel	2		
TOTAAL	79	TOTAAL	5

Tabel 4: aantal nieuwe bezoeken naar Penitentiare Inrichting en Forensische Behandelcentra.

4.4 Bezoek op kantoor

Zoals eerder weergegeven is er ook op ons kantoor, aan de Hemonylaan 9A te Amsterdam, veel aanloop van ex-gedetineerden en ook wel van gedetineerden die met strafonderbreking of verlof zijn. Dagelijks belt of komt iemand op ons kantoor met een hulpvraag. Opvallend daarbij is dat het bijna altijd gaat om problemen over huisvesting en uitkering.

4.5 Klussen

Onder klussen verstaan wij het doen van praktische hulpverlening aan gedetineerden die het, veroorzaakt door hun detentie, niet zelf kunnen doen. Wij helpen geen gedetineerden als zij voldoende hulp van kennissen, vrienden of familie hebben of kunnen krijgen. Het aantal aangevraagde nieuwe klussen bedroeg in 2019 (174) klussen. Dit zijn er aanzienlijk meer dan in 2017 (145) en eveneens meer in verhouding tot 2018 (137). Klussen zijn omvangrijker en landelijk geworden.

Deze klussen worden aangevraagd via diverse kanalen, zoals door de gedetineerde zelf, de algemeen maatschappelijk werker, de reclasseringsmedewerker, familie of vrienden. Veel klussen zijn erg tijdrovend vanwege de volgende aspecten: lange reistijden, niet nagekomen afspraken en omdat bepaalde reizen meerdere malen moeten worden ondernomen. Soms kan één klus een hele dag in beslag nemen.

Het gaat hier met name om de volgende klussen:

- Financiële klussen: Het overmaken van geld naar de rekening van de gedetineerde in PI, het betalen van een boete of bijvoorbeeld schorsing van een auto;
- Het aanvragen van kleding: Er zijn gedetineerden die helemaal niks bezitten als zij in een penitentiaire inrichting terechtkomen. Zij verzoeken ons dringend om kleding. Voor tweedehands kleding doen wij soms een beroep op het Leger des Heils;
- Het kopen van kleding: Gedetineerden kunnen ons ook machtigen kleding of schoeisel voor hen te kopen en deze vervolgens in te voeren in het desbetreffende penitentiaire inrichting;
- Het ophalen van kleding uit woningen, pensions, kluisen etc. Dit kan ook uit Utrecht, Almere of ergens anders zijn;
- Het onderbrengen van een huisdier;
- Het ophalen van een gedetineerde uit een Penitentiaire Inrichting en brengen naar een instelling;
- Het ophalen van post.

Meer dan de helft van de klussen was voor gedetineerden die verbleven in detentiecentrum in Zaanstad.

Soort klus	Aantal keer aangevraagd
Geld pinnen en kopen van goederen	83
Ophalen van goederen	29
Kledingaanvragen	19
Overig (ophalen documenten, familiezaken, opslaan of transport goederen, hulp bij studie)	19
Ophalen geld/transacties	13
Het ophalen van post	7
Vervoer van gedetineerde/cliënt uit instelling	4
TOTAAL	174

Tabel 5: Diversiteit klussen

Deze klussen hebben betrekking op de klusaanvragen die het kantoor bereiken via Instellingen (bv. casemanagers) e.d. door middel van machtigingen.

Hoofdstuk 5 Vrijwilligers

Het werk van Stichting Vrij ten behoeve van de gedetineerden kon al die jaren worden gedaan dankzij de inzet van een grote groep vrijwilligers. De vrijwilligers zijn de kern van onze organisatie. Vrijwilligers geven aan dat het hen veel oplevert, maar dat er ook soms zaken niet soepel verlopen. Het gebeurt wel eens dat de gedetineerde plotseling op transport is, omdat hij wordt overgeplaatst naar een andere gevangenis, voor de rechter moet verschijnen, naar het ziekenhuis is of op bezoek is bij een familielid in een andere gevangenis. Het kan ook voorkomen dat de gedetineerde niet of verkeerd wordt opgeroepen, waardoor de vrijwilliger weer naar huis kan. Plezier en voldoening hebben echter sterk de overhand. De vrijwilligers zijn goed in staat om door hun inzet en communicatie eventuele voorkomende problemen op te lossen en een goede relatie op te bouwen met betrokkene gedetineerde.

De afgelopen jaren schommelde ons bestand rond de 60 mensen. Onder de bezoekers is er een flink aantal dat al vele jaren voor ons werkt en op wie wij nooit tevergeefs een beroep doen. Niettemin heeft ons bestand regelmatig aanvulling. Diverse vrijwilligers hebben geen betaald werk en vinden na verloop van tijd werk, gaan (opnieuw) studeren of verhuizen. Daarnaast zouden wij graag nieuwe vrijwilligers werven die meerdere talen spreken, en vrijwilligers met diverse culturele achtergronden. Hierbij denkt de Stichting bijvoorbeeld aan vrijwilligers die een Arabische taal beheersen.

5.1 Achtergronden vrijwilligers

De achtergronden lopen uiteen van verpleegster tot huisvader, van medewerker advocatenkantoor tot student. Ook zijn er enkele ex-gedetineerden actief als vrijwilliger. De verhouding man/vrouw is gelijk. Over het algemeen zijn de vrijwilligers van middelbare leeftijd, vaak boven de 35 jaar. Het vrijwilligerswerk van Stichting Vrij kan onderverdeeld worden in bezoek- en correspondentiegroepen voor gedetineerden. Geconstateerd wordt dat de werving doorgaans geen probleem is. Redelijk veel mensen lijken toch nog steeds begaan met de problematiek van de gedetineerden. Maatschappelijke beweging lijkt dan ook de belangrijkste motivatie van vrijwilligers. De werving bij Stichting Vrij gebeurt met name door folders, posters, website en mond-tot-mondreclame.

5.2 Vrijwilligersbijeenkomsten

In 2019 zijn er naast als in voorgaande jaren de vrijwilligers vier keer uitgenodigd voor een nuttige en ook gezellige bijeenkomst. Er wordt een thema behandeld en er kunnen vragen gesteld worden aan deskundigen uit de PI's.

5.3 Schematisch overzicht

Naam	Omvang	Profiel	Doelstelling	Doelgroep	Activiteiten
Stichting vrij	60 vrijwilligers	70% > 35 jaar	Hulpverlening aan (ex-)gedetineerden.	Verdachten, ex-gedetineerden en gedetineerden.	Bezoek voor gedetineerden, Correspondentie met gedetineerden,
	1 coördinator, 2 vaste stafleden, 5 stagiaires	Man/vrouw verhouding ongeveer gelijk.	Verbeteren van de rechtspositie en het behartigen van de belangen van (ex-)gedetineerden.		Het verlenen van praktische hulpverlening, het doen van klussen. Materiële en immateriële hulpverlening

Hoofdstuk 6

Ontwikkelingen binnen de stichting

6.1 Penitentiare Inrichtingen

In 2019 is Stichting Vrij druk bezig geweest om haar cliëntenbestand te vergroten door het intensiveren van de contacten met de Penitentiare Inrichtingen. Door de samenwerking met SurAnt is de bekendheid van Stichting Vrij verbeterd. Om ons werk onder de aandacht te houden voeren we

geregeld gesprekken met de Penitentiare Inrichtingen en geven we voorlichting over wat we doen. Dit levert voor Stichting Vrij geregeld bezoek aanvragen op.

6.2 Voorlichting

De Stichting heeft ook in het jaar 2019 getracht de (naams-)bekendheid bij het algemeen maatschappelijk werk, reclassering, vrijwilligers en de cliënten zelf via allerlei kanalen te vergroten. Wij hebben op aanvraag of op eigen initiatief veel voorlichting gegeven aan geïnteresseerde belangstellenden.

Stichting Vrij heeft ook een poster. Het is de bedoeling dat deze veelvuldig in de verschillende Penitentiare Inrichtingen wordt opgehangen. Via deze manier kan een cliënt direct vernemen van het bestaan van Stichting Vrij in contact treden met de Stichting. De tekst op de poster is geschreven in diverse talen, zodat iedereen gebruik kan maken van onze diensten.

In 2012 is een boek verschenen: "Gevangenen, laat ze niet zitten". De bundel is geschreven door Pieter Bliet, vrijwilliger. Er is een voorwoord opgenomen van John van den Heuvel. De uitgever is Boekenbent, de prijs per bundel is 10 Euro, ook verkrijgbaar via Bol.com. In 2015 is het boekje gepresenteerd bij RTL-boulevard. Dit boek is nog steeds verkrijgbaar.

6.3 Wordt Vervolgd

‘Wordt Vervolgd’ is een buddyproject van stichting SurAnt in samenwerking met stichting Vrij, waarbij een vrijwilliger aan een (ex-)gedetineerde wordt gekoppeld. Dit contact start tijdens detentie, maar wordt ook na de vrijlating voortgezet. De buddy ondersteunt de (ex-)gedetineerde met praktische hulp, bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting of werk. Echter staat de morele steun centraal, met als doel het bijdragen aan een succesvolle re-integratie en het tegengaan van een sociaal isolement. In het jaar 2019 hebben 10 vrijwilligers en 20 gedetineerden zich aangemeld voor deelname aan het buddyproject. Hier zijn 18 koppelingen tussen vrijwilligers en de cliënten uit gekomen, waarvan er momenteel de meeste geslaagd zijn. Een enkele vrijwilliger kon meer cliënten begeleiden. Er waren drie aanmeldingen van personen, die niet verder geholpen konden worden wegens afstand naar de hulpinstantie en de problematiek van de cliënt. Twee cliënten waren na aanmelding niet bereikbaar en vielen daardoor af. Andere trajecten lopen nog. Een traject wordt als geslaagd beschouwd indien zij langer dan drie maanden na detentie voortduurt of met goedvinden van de vrijwilliger wordt beëindigd, bijvoorbeeld omdat de ex-gedeteneerde inmiddels over werk en/of een goed functionerend sociaal netwerk beschikt. Soms komt een cliënt na lange tijd uit detentie zich weer aanmelden om bepaalde problemen te bespreken of om hulp bij belastingopgaven, toeslagen en schuldproblemen en dergelijke. Ook zaken met advocatuur kunnen daarbij aan de orde komen. Zulke zaken komen regelmatig voor. De hulpverlening Wordt Vervolgd blijft dan ook steeds belangrijk en actueel, bv. Ook bij gedetineerden, die korte tijd in detentie verblijven en bv. nog een woning hebben, maar zelf geen zaken meer kunnen regelen.